

Antonii Mancinelli Speculum de moribus et officiis.

<https://hdl.handle.net/1874/341419>

ora

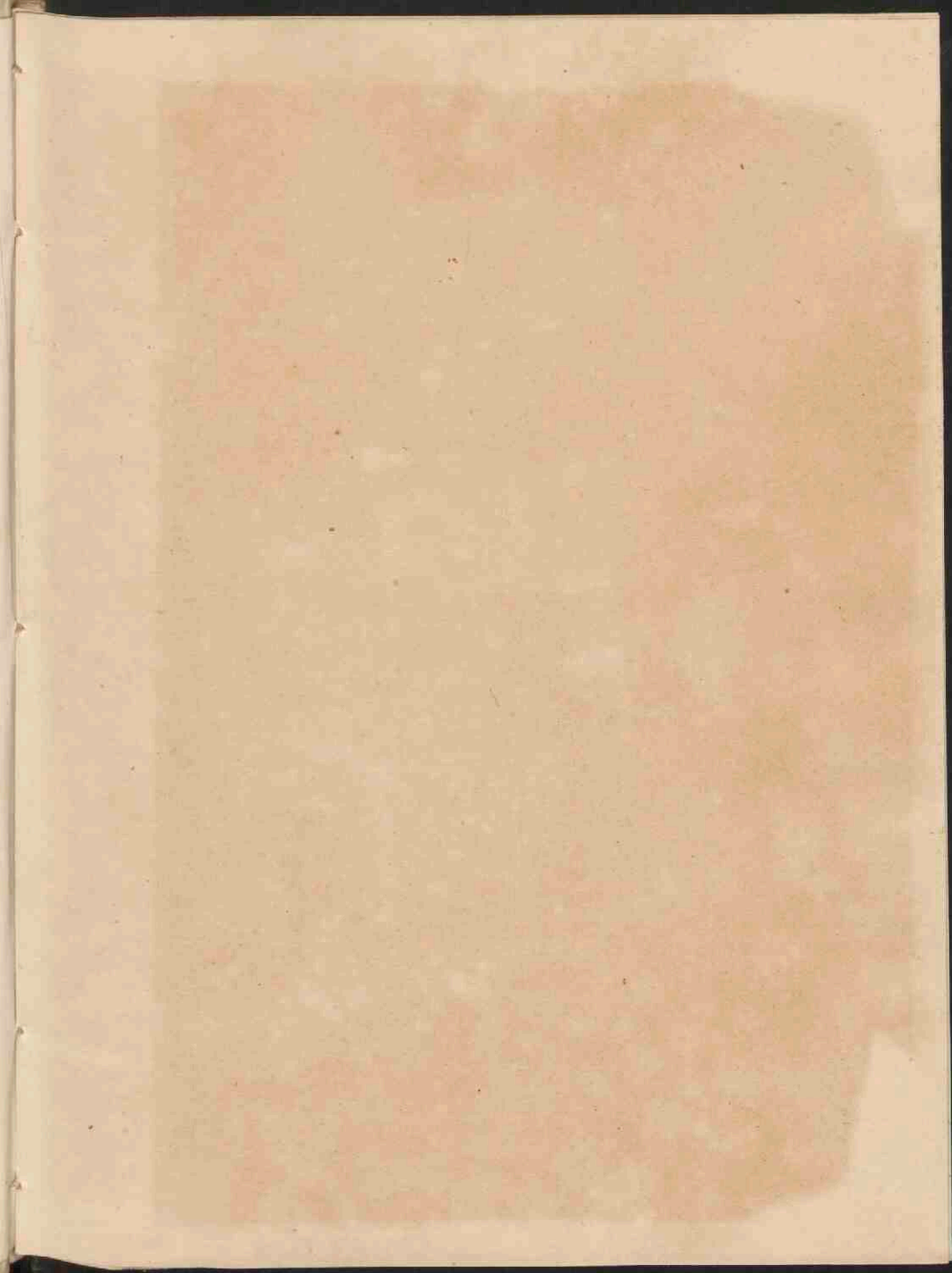
u.
5

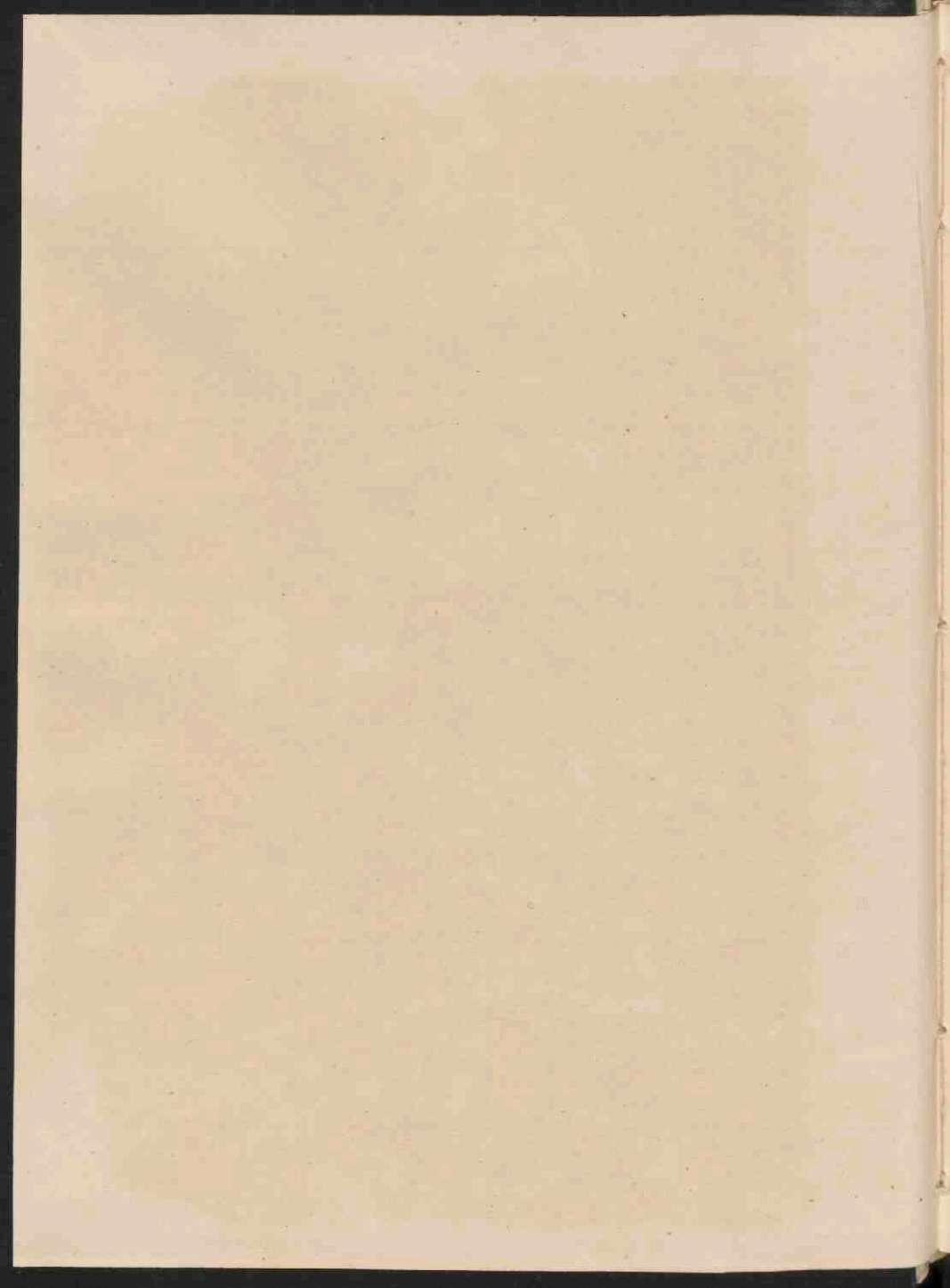
X. qu.

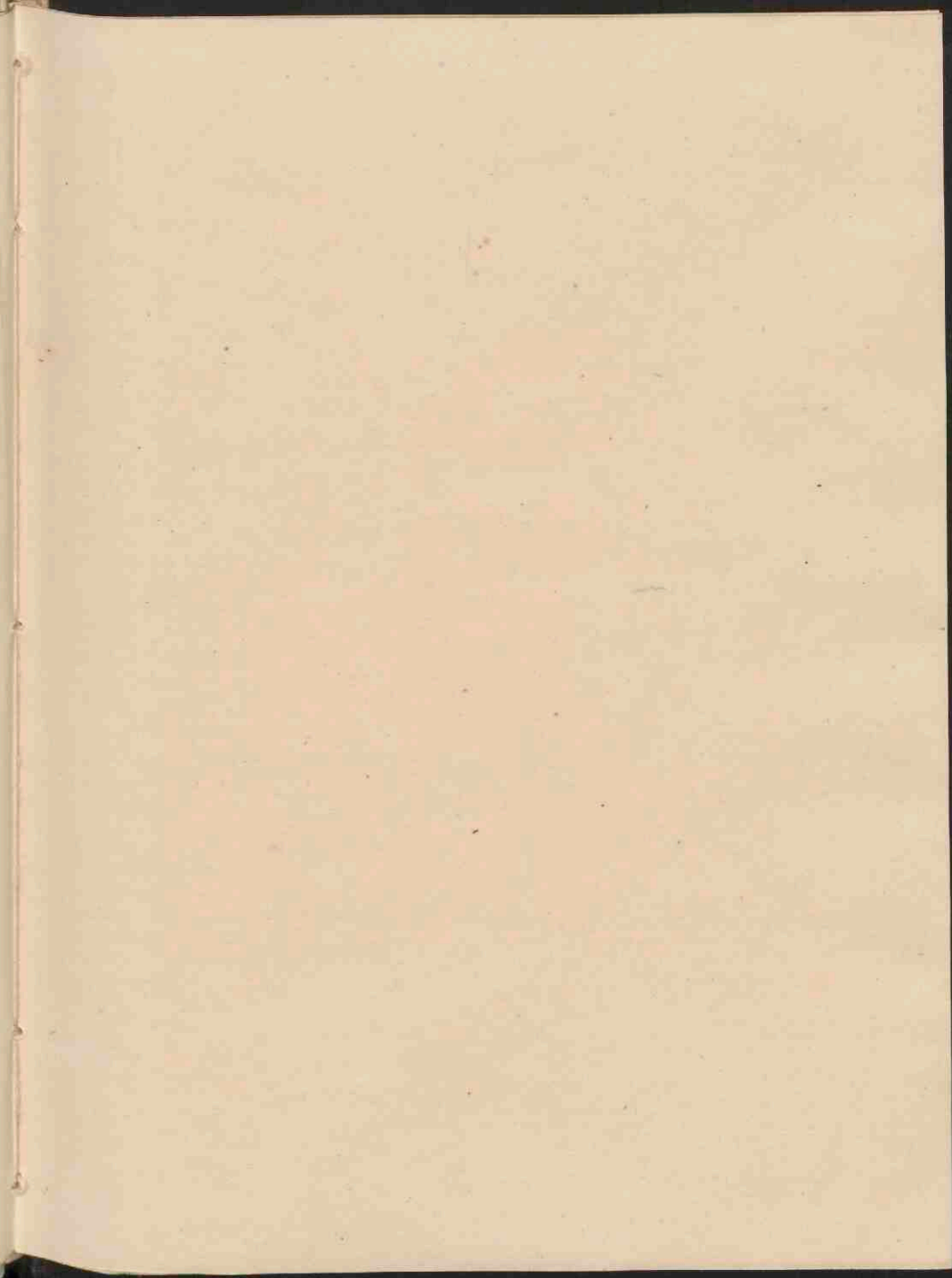
92^{2. 5}

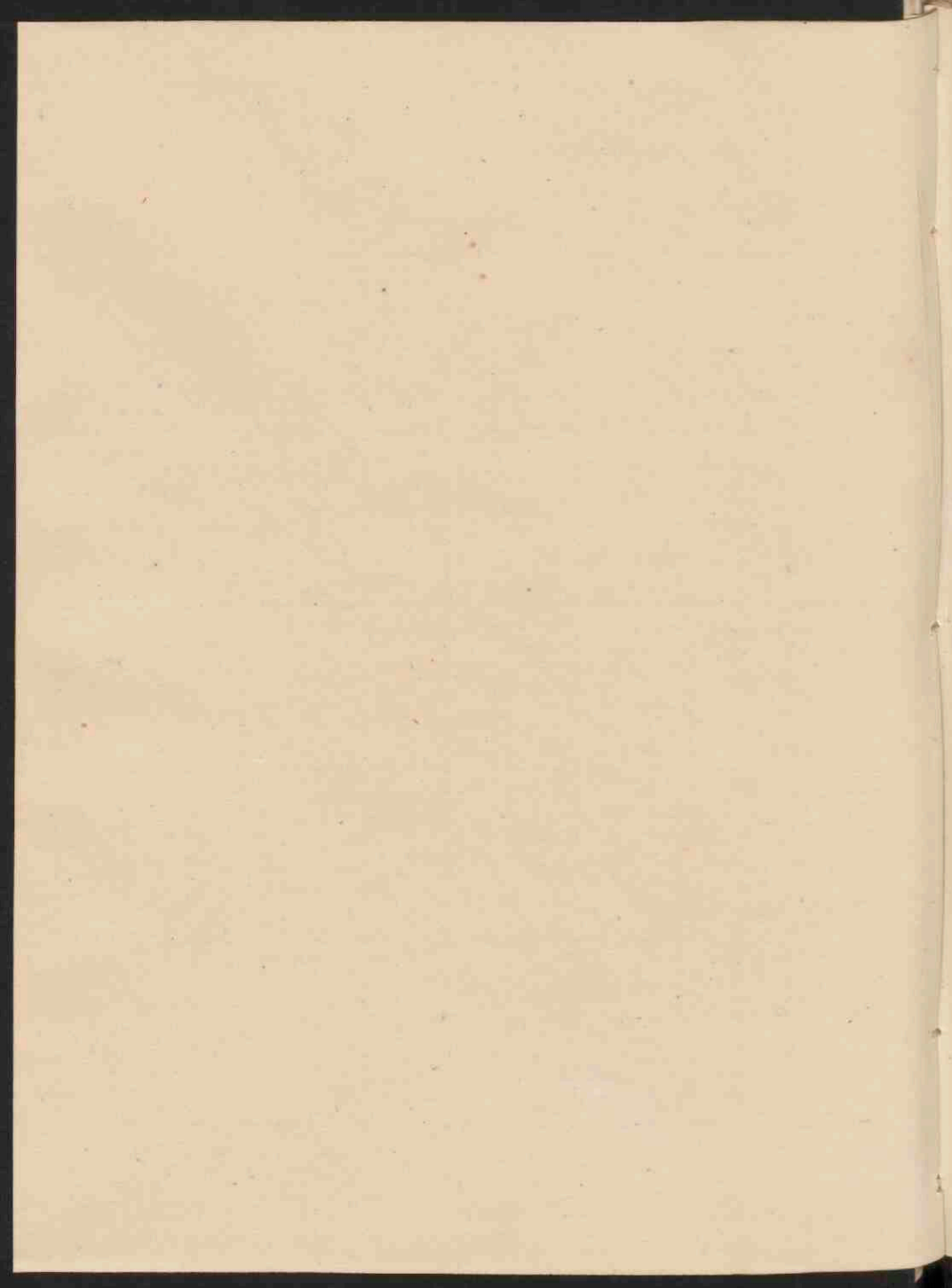
L. 40 92²

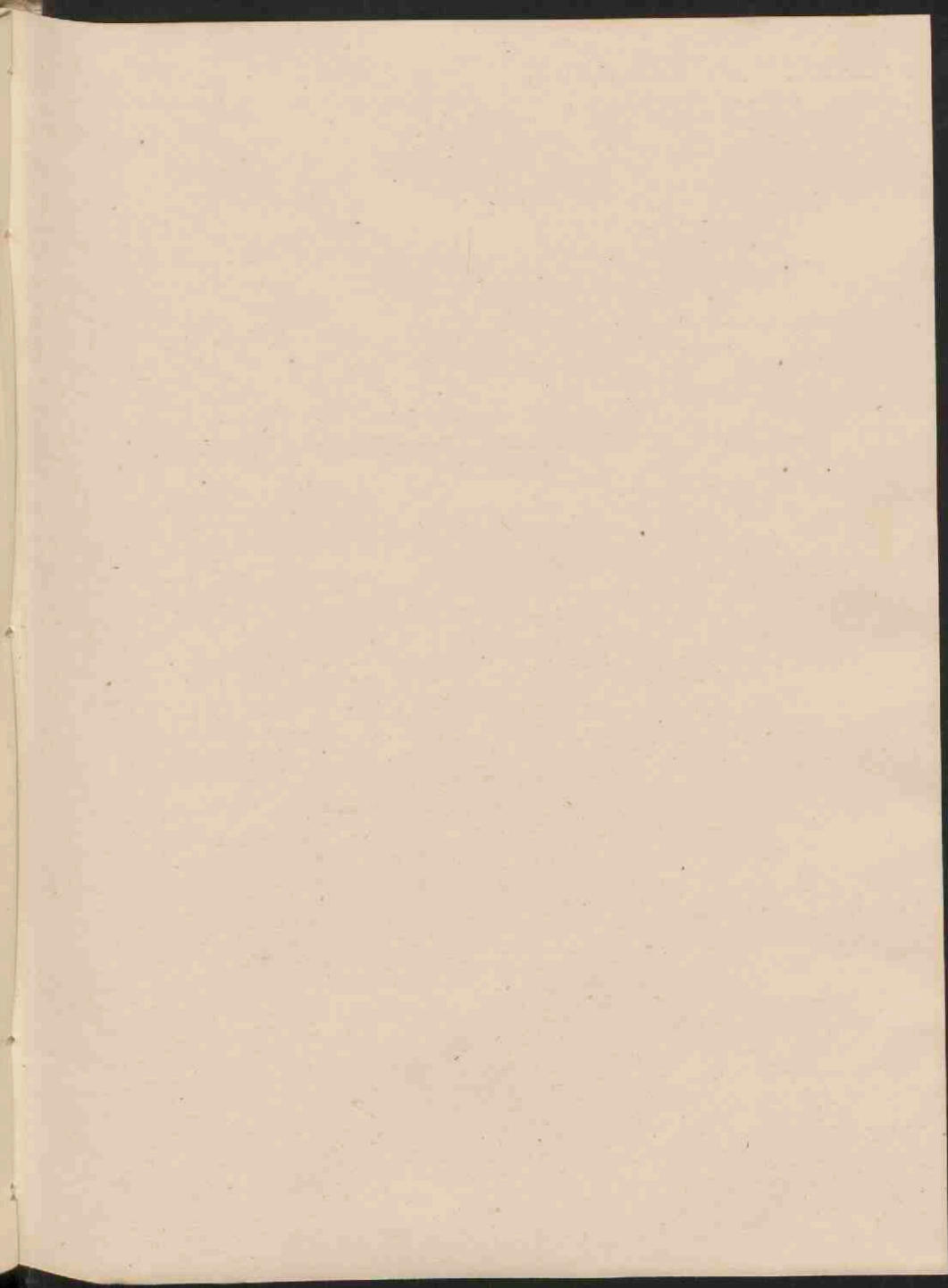
Rariora

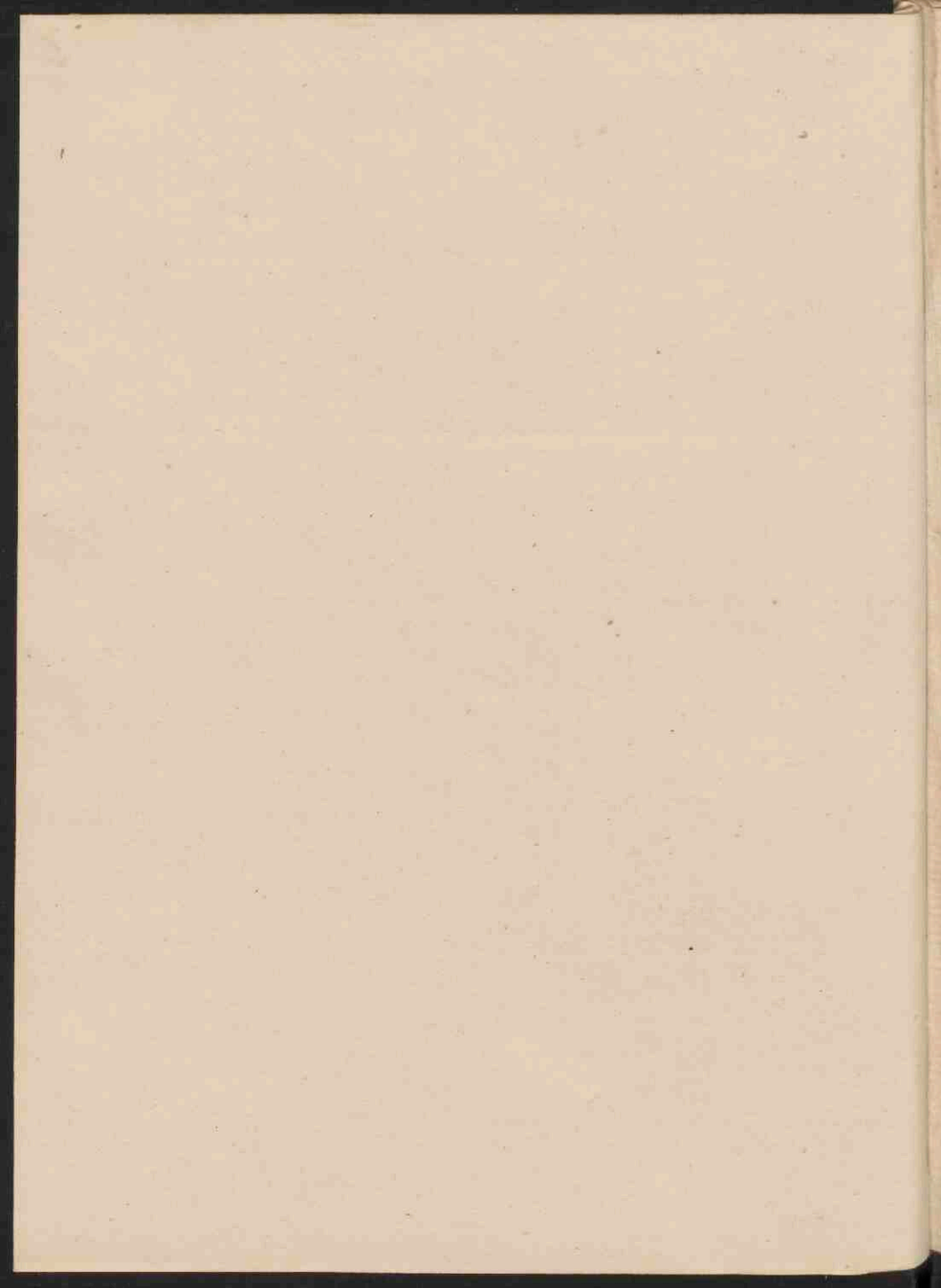

Antonii Mancinelli

Veliterni Speculum de moribus et officijs.

Anto. Mancinelli Veliterni ad Phelsum filium

Inspice virtutis Speculum dulcissime fili

Quo sapiens has, quo probus ipse magis

Dogmata percipies vite normamq; loquendi

Sancus eris nostra coepris ire via

Bina simul pergunt mea carmina: proptereaq;

Anterior: dux est: posteriorq; comes

In illis autem
pauca sunt quae officia sunt
propheta dicitur sermone
una iniqua lingua officia
nuncupari se facta esse agas
qui multi officia sunt pro
omnibus huiusmodi sunt

In sermone et in quod officia
et sermone hoc officia
nostra vitam plures quae
data nobis a natura sunt non ut
sunt quoniam aut sunt
sunt particularis sed nob
miseri ipsi nossumus et
formosi de virtutibus in
sanctis de formis et de
beneficiis
inimicis in sermone
esse virtutibus quod quae
propter deesse propter
quod formos huiusmodi
habetur solent et huiusmodi
frequenter in sermone in
in si inquit formosi et huiusmodi
laborandus est et dignus
et sermone sicut in sanctis
de formis et in de formis
victis et huiusmodi
negatis
formos et virtutibus

Speculum

D. Alexandro Pharneso: omni virtute
te clarissima. græcæ et latinæ
linguæ eruditissimo

Cardineiq; sacri

cetus decori

summo

.3.

quod si spica. Iustitiam
Doctrina ingenio summa pietate refulgens

ad tua virtutum lumina tendit opus
Ad tua virtutum lumina tendit opus

Corrige nam cunctis virtutibus ipse refertus
Corrige nam cunctis virtutibus ipse refertus

Quam primuz nosces: quicquid inest vitij
Quam primuz nosces: quicquid inest vitij

Tu prudens: iustusq; simul: fortis: moderatus
Tu prudens: iustusq; simul: fortis: moderatus

Optimus in nostro carmine censor eris
Optimus in nostro carmine censor eris

Calliope Romana tuum: simul artica pectus
Calliope Romana tuum: simul artica pectus

Incolit: inde meam censor adire potes
Incolit: inde meam censor adire potes

Quod si congerit: toto celebrabitur orbe
Quod si congerit: toto celebrabitur orbe

Lurida nec morsu turba nocebit et
Lurida nec morsu turba nocebit et

Carmen Alexandro Pharneso mittitur: est is
Carmen Alexandro Pharneso mittitur: est is

Quod decus Alondum Cardineiq; chori
Quod decus Alondum Cardineiq; chori

Ergo lubens: hilarisq; tibi dato quenz; fauorem
Ergo lubens: hilarisq; tibi dato quenz; fauorem

Et tibi quam maus: tradat Jelus operi
Et tibi quam maus: tradat Jelus operi

Vale: et salve nostri memor

Dancinelli

Speculum de moribus: et officiis: a quibus
 honeste viuendi precepta dicuntur.

Prudentie officia

Quatuor e duobus nascetur quicquid honestus
 ab duce prudenti: iusto: forti: moderato

Prudens vera videt: iustus sola cuiusq; repondit

Robur inest animo forti: modus: ordo: modestus:

Que bona: que mala sunt prudens discernit aperte

Qui sapiens nouit diuina humanaq; cuncta

Cautio vel studium: ratio: intellectus adesse

Prudenti debent et circumspectio cuius

Iusto sit pietas: concordia: religioq;

Est et amicitia: clementia letio nulla

Fortis: magnanimus: tolerans que cuiusq; benigne

Dignificus: constans: metuens: nisi turpia tantum

Temperat a vitis: quicunq; est parcus: honestus

Quiq; verecundus: qui castus: quiq; modestus

Prudens est etiam iustus fortis moderatus

Cui virtus vna est: debent relique similes esse

Comibus in rebus prudens exquirere debet

Quid verum fuerit: ratio quid poscat et vsus

Errare: et labi: nec ireq; de acipierue

Turpe malumq; viro (quicunq; est) ducimus esse

Preterita agnoscens poterit ventura videre

Preteritum presens prudentia sciatq; futurum

Principium sophie timor omnipotentis habetur

Ita quatuor sunt virtutes
 quibus prudens videt
 iustitia fornicatio et
 perancilia sunt fornicatio
 omnium officiorum et quibus
 omnino quod honeste rebus
 aut homines diuinitas
 prudens vero est
 quod manu et quod
 materia de se habet
 prudentia quadricia
 summa in quibus iustitia
 in rubiq; quod sunt
 est rubicundus fortitudo
 in fuerit prudentiam per
 tanta obsequia et tubis
 et in quibus habet fornicatio
 in id applicat
 et per duca et et
 supra dignitas
 in id et quod
 in id et quod

Amor
 timor
 pudor
 pudor
 pudor
 pudor
 pudor
 pudor
 pudor

fingeri quipote dicit

Speculum
 Ergo deum timeas: sapiens si queris haberi
Quare deum solum: qui mundum fecit: adora
Qui genus humanum finxit: qui a morte redemit
Respice omnipotens gressus animarumq; virosum
Ne credas illi quicquam potuisse latere
Sive cibum sumis: seu potum: dicitis agisue
In domini laudem Paulus facienda reliquit
In parvis etiam rebus vir non modo magnis
Ad Ioue principium sumet dicens faciensue
Principio magni parvisq; operis vocitandus
Est deus omnipotens: focius omnia cedent
Qui valet ipse deus votum mihi nec secundet
Adsit item rebus lapsis: dic incipiendo
Ingenum viresq; tuas cognosce priusquam
Incipias aliquid: turpe est desistere coepris
Doctrinam citius qz aurum tibi delige fili
Est cunctis opibus melior: sapientia rerum
Si sapiens audit: longe sapientior: et rat
Doctrinam stulti contemne: velle doceri
Coeli preces audistim pergelibenter
Traditus auditis auct: vt discat agenda
Scripture studium debes impendere sacre
Illa fidem munit stolidi sunt sapientes
Doctrinam fili debes audire parentum
Despiciens illos omni virtute carebis
Certificat patrem sapiens contristat ineptus

Deu habita in uentibus
 in repositis uisus
 Quis querat in uentibus
 fidebus aut
 religio
 obsequi
 obsequi
 obsequi doctrinam quam
 in uentibus in uentibus
 Sapientia audire longi
 sapientia
 doctrinam et sapientiam
 multa despicitur

Mancinelli

Gloria magna patris sapiens: infamia venens
Est preciosa magis rebus sapientia cunctis
Gloria vera datur sapienti: haud locupletari
Quinatos generant: laudandi quicq; parentes
Qui tamen erudiunt etiam magis vsq; probandi
Si tibi sit natus: doctori trade perito
Perdoctet indoctus: que dedoceantur oportet
Cherelli: valeat qui reddere te meliorem
Non mittes: quem tu meliorem reddere possis
Contubernalis fieri conare magistro
Inde modestus eris studiosior atq; peritus
Discere fili artem nullam potes absq; magistro
No preceptorum festino currito gressu
Doctorum veluti sanctum venerare parentem
Laudando semper: probis offendito nunquas
Discere lecta velis: animoq; inscribere cuncta
Melibro amissore Antisthenes arguat alter
Inter: consocios letus: placidusq; moreris
Er fuste et lingua reprehensus: parce furori
Doctor etades alios tu rite docendo
Attente pueros coges audire legenda
Virtutis precepta decet servare magistrum
In sanum caput est viciantur cetera membra
Qui minime veniunt auditum tempore certo
Haud ultra expectes: velocius inde redibunt
Ludendi spacium puero concede modesto

in pemptat no hndu
 Qui propterea minus flidit verbo
 Audi doctrina de spicilla boni
 Quisquis doctore: sicut nulli scilicet
 miora in pemptat i sephie
 munt qua sola popt
 miora sciam vlt
 miora miora
 Lo sanis miora i pntu
 Quis miora i pntu
 p hca ti i pntu
 Quis alius dicit spicilla boni
 Quis pntu pntu pntu
 Ut antisthenes apertit: sicut pntu
 fuit ad hunc libel quidam pntu
 quod dicitur in pntu
 respondit opertit: ista in
 animo pntu que in pntu
 fip h
 Quis pntu pntu pntu
 miora miora

Speculum

Fortior ad studium mens oblectata redibit

Est tibi donetur prudentia nocte dieq;

Desidiam vites: studioq; impendere laborem

Dulcis doctrine fructus: radícula amara est

Ut valeat: quis non succos: potabit amarus

Est ornamentum rebus doctrina secundis

Rebus in aduersis doctrina est portus et aura

Discitur ars ideo: quo quisq; exerceat illam

Aurilio vitæ: seu laudi: leticie ue

Tylla: quam nox se quisq; exerceat arte

Illus enim egregius rerum pceptor habetur.

Cor sapiens querit doctrinam: pascitur amens

Erroris nebula: tñm ceco pectore vulgus

Philosophus similem viuo carne esse peritum

Demerco simili: quicumq; indoctus habetur

Doctrina fiunt homines clari et sapientes

Doctrina mores purgantur: sermo nutescit

Aspectus veluti deducit ab aere lumen

Adisciplinis animo lux venerit ampla

Quippe ego doctrina malum cunctos superare

Dixit Aristoteli Nacceo q; rebus opimis

Quisq; sua cunctis doctrina noscitur apre

Judicat insanum sermo: iracundia vultus

Cor uerit is populis: rector cui stultus habetur.

Consilio multo regitur respública rite

Consilium vulgo: ratio discrimina rerum

Suprema quanta...
Hic ob studio...
Dicitur...
Hic ob studio...
Dicitur...

Instans actus...
Hic...
Hic...
Hic...

In hoc...
qua...
via...
a...

In aliquid...
malum...
disciplina...
posse...
hanc...
quæ...
si...
ubi...

populi...
aut...
pro...
fere...
aut...

Sisim...
Sisim...
est...

Dapnetelli

- Deiunt: ciades stido consultus: et arte
- C**Omnia consilio sapientia ducit agentes
- C**onsule, qui sapiunt: cunctis in rebus agendis
- P**lurima iudicio faciendae: et non faciendae
- A**lterius tibi sunt sapientes consule semper
- C**um sapiente means sapiens cuadet amicus
- S**ultorum similis fiet: sapientibus bere
- B**landimenta caue fallacia ne capiaris
- F**allit adulator retinens sub melle venenum
- C**oaris innumeris: et blando occurrere mallem
- D**eozat hic viuos: proiccta cadauera corum
- D**ebenti nuptios cuiq; succedere noli
- S**epe solent vades inopem deducere vitam
- A**nima nihil profunt sine consilio sapientum
- M**elidas igitur magne stulteq; caterue
- C**onsilio recto pauci plures superabunt
- Q**ui ruit in pugnam temere: calcabitur hosti
- P**relia non subeas: nisi quum victoria tecum est
- A**ut quum non poteris pugnam vitare coactus
- C**ylo agro nihil potest ornatius atq;
- H**uberius: tibi cura tui non desit agelli
- C**uippe leniores olim sua rura colebant
- H**inc Cimannatus dictator factus arando est
- F**rustra aliquid faciens: nulla emolumenta sequendo
- I**s vel ineptus erit: vel nulla negotia habebit
- H**i faciunt aliquid: quoz fit prompta voluntas

Dubioz forit apozoz
 Quoniam in mudo ruzpant atq;
 post hunc iudicium...
 quod si voluerit quid dicitur
 + qui dat possid

Et si soloz qui puz possid poss
 Ma... possid... possid...
 Et si soloz possid quod
 possid... non possit

Quoniam in sapientibus
 gradibus sapiens est
 Amicus soloz exest simit
 fructus officiorum

Adhuc qui in iudiciis
 blandus est...
 summam non dantur
 coram oculis ruzpantibus
 iniquitate

Itaque ruzpant ruzpant
 ruzpant fugiendae in officia ruzpant
 nos puzpant sem quoz arripit puz
 esse puzpant

Dab his qui puzpant ruzpant
 aut dabinetis puzpant

Ditator ruzpant mag puzpant
 honore atq; potestatem puzpant
 puzpant puzpant ruzpant ruzpant
 ruzpant ruzpant ruzpant ruzpant
 ruzpant ruzpant ruzpant ruzpant
 emolumenta est puzpant

In tanta honore taliaq; istima
 nom apud puzpant puzpant
 ruzpant ruzpant ruzpant ruzpant
 ruzpant ruzpant ruzpant ruzpant
 ruzpant ruzpant ruzpant ruzpant
 ruzpant ruzpant ruzpant ruzpant

Et si soloz qui puz possid poss
 Ma... possid... possid...
 Et si soloz possid quod
 possid... non possit

Adhuc qui in iudiciis
 blandus est...
 summam non dantur
 coram oculis ruzpantibus
 iniquitate

Et si soloz qui puz possid poss
 Ma... possid... possid...
 Et si soloz possid quod
 possid... non possit

A ij

Speculum

Nulla est in fortibus... quia diffidit... hunc sapientem... Speculum unum... Libet omnia... In plus et... Quidam... si tibi... munda ab... spiritus... harum... hunc... an... vino...

Ubi quibus ars fuerit facienda: disce: velis
Si facis inuitus: leuior: res aspera fiet
Res dura apparet inollis: si sponte labores
Si laudare uoles aliquem: prius inspice: qualem
Commentes: tribuat: ne mox tibi: dedecus ille
Cpectoris ipse tui: cui nam secreta reuelos
Inspecte: siq: prior taceas: alter reticebit
Secretum: quodcumq: tibi committitur: vlli
Coelato semper: licet irascaris: in illum
Cad summum nitens: ascendere: conspice: ne tu
Eum ramos recidas: quos iam comprehenderit: alte
Solus iter: facito nunq: securior: ibis
Sunt grassatores: sunt mille pericula: casus
Quattuor haud ynq: satiantur: cautior esto
Infernus: vulua: et tellus: vulcania flamma
Quattuor vsq: latent: colubii via marmore ducta
Zetherelapius aus: mare puppis: iter puerorum
Frangi ne credas mulieb: q: meretricis
Velle lingua tenet sub: ventris atra venena
Infamis fuerit scortum: qui nutrit inopisq:
Magna pudicitie laus est: ne spreueris illam
Aedificat sapiens mulier: quod destruit: amens
In sani capitis mulierem legimus esse
Elxonis proprium pudor est: probitalq: fidelisq:
Forma breui datur: spatio carpente decorum
Quam primum morbis adhibenda est cura: mcedendi

grasse grassatib... v'sspes variost... p' r'afur... p'cessu quo... d'missi... Deo... diffin... igno... phabu... m... ab... forma boni... accidet... p' m... i'g'f' huc... p'nt... m... p'armata...

Perpetua est in mora
5
Omnia mala in sumis
ab omni in sumis
robustus est
proferens

Mancinelli

Nam mora sepe nocet. crescente malo: petie eger

Casil egrum reficit magis q̄ presentia amici

Resumal et verbis eger foueatur amicus

Aera vitabis crassum. purum tenuemq̄

Diligentia acutus eris multo plus: sanior atq̄

Vicinus item crassus tollet tibi mentis acumen

Ergo velis tenui. facili quoq̄ velcior esca

An te oculos tacitur nequicq̄ rete volantum

Frustra igitur tentas sapientem ludere velle

Perfidus haud vllis meritis placabitur vnq̄

Amittes igitur quicquid donaueris illi

Que sunt ad vicum: debes multo ante parare

Quam tibi defuerint: constabunt quippe minoris

Tela tibi: dypei: galee: thozates ementur

Ancipiti clauso melius: q̄ Marte furenti

Paret apes vitro regi: comitatur euntem

Tu refugis parere tuo: re dignior illa

Scriptor erit nemo tam circumspexus: vt idem

Non labet interdum q̄q̄ hinc dormit Homerus.

Iusticie officia.

Iusticie munus fuerit: non ledere quenq̄

Unicuiq̄ summ ius reddere: iusticie sit

Iusticie splendor: virtutis maximus herce

Inde bonus fertur: qui iustus: quiq̄ benignus

Iusticie radix: fundamentumq̄ sit illud

Neficias vlli: que tu tolerare nequies

hemary bussius dicit tibi villy hary mmo m fery fery no nis
vlli omnia tu iusta p̄ d̄ zu lause p̄ uap

Veniunt omnia mala
Solatio fit in respiciendo vno

Iheronimus
pinguis venter no ḡm̄t

sinu vniuersi nihil addo abunt
vno deo loquor vniuersi

Subtilitas animi abona copia
impedit

Maly vniuersi est p̄ foratum
in quod omnis vnusquisq̄ gratia
in vniuersi et vnus

tena p̄ta erat in qua p̄m
maga p̄ta erat que p̄p̄ta
sa p̄ta vniuersi vniuersi

Quid timere agere honoris
p̄t̄ fieri sub diti: effete in omni
timore d̄m̄tis in t̄ta beatis
et modestis sed t̄ta d̄s̄talis

Iustitia est virtus valens
vniuersi quod sum est
vniuersi et vniuersi vniuersi
vniuersi et vniuersi vniuersi
vniuersi et vniuersi vniuersi
vniuersi et vniuersi vniuersi

Quem statuit aliquis parte in audita voce epe
ignis sunt

Speculum

Si quis inauditis ambabus partibus: vllum
Judicium profert: iustum lker: extat iniquis

Te verum: et pietas: ora ne deserat vng

Omibus vt placeas: ta se scelus omne fugato

Mentiri solito: verum non creditur: vlli

Qui cupit amplecti: vitet mendacia vana

Quod verum: simplex: sincerum: Conuenit ample

Nature humanæ: versus his quoq; simplex

Conspici locum pietas: vllum non posset habere.

Nil scelus acciderit: nisi quis peccauerit ante

Cuiq; bonum vitium certum natura reseruat

Victracindus: tu mendat: ille superbus

Pauperis ille deum quisquis miseretur honorat

Et pius miseri: tibi quo pia humina fiant

Impius est odio mortalibus: atq; supernis

Et placeas terre: et coelo: pius esse memento

Iusti animam dominus nutrit: letabitur illa

Iustus eris: saturet quo te deus: ac tua seruet

Impietatis enim thesaurus: ledet habentem

Iusticie vero thesaurus: morte tuetur

Qui fuerit simplex: fuerit qui cultor honesti

Ille colet terram: terra polletur iniquis

Qui domino seruit: letabitur: impius omnis

Tartara si qua petens regno pnuatur olympi

Crimina qui celant: renuentes illa fateri

Ima petent miseri: coelestia regna fatentes

In hunc seculo est mundus
fandit vt non videri dicit
lyg pndatuz

Ita in vno cogitans aze pferat
Quo in dant luparuntuz
vltimuz vt pabrca
diprunt no pndatuz

Simplex dicit qui ad quod
legit vno fontit pndatuz
vigi sumo iustit quambulet
in simplicitate sua brates

Quia fuit misero post p
ita fozala misero
Fustula si pami pndatuz
dabit
apulum b iusto hominu
mudi religione et fozma
pitate pndatuz est deus
talis vno ab omnib; mutat
malis

Pndatuz vng sumo opano
Quo abscondit celata sua
no dicitur qui auctoz pndatuz
fily fuerit vt reliquit est va

in fozis pndatuz
in fozis pndatuz
in fozis pndatuz
in fozis pndatuz

Mancinelli

Cimpus huius dormit: nisi cum malefecerit vlli
At parietur idem: peioraq; forte subibit
Si plus in terra recipit: peccator: iniquus
Quomagus accipit: tanto maiora meretur
Dicere non satis est culpe me poenitet omnis
Poenia opus est aliqua: ne tu, reliqui uercurras
In cruce fur pender: spectanti exempla daturus
Ne furtum facias: scelus id nam turpius omni
Qui bona cuiusquam furto subtraxerit: aut vi
Supplicia expendet: nisi restituantur ad vnguem
Qui prodesse potest: succurrere qui perituro
Decidit: si non succurrerit: estq; homicida
Denegaat auxilium misero quicunq; petenti
Quere idem frustra: manerunt omnia coeli
Nemo fidem fallens: maius scelus edere posset
Sancta fides igitur tibi sit: promissio facta
Fidus homo cunctis gratissimus est: et amicus
Infidus cuiq; est odio: cuiq; est inimicus
Dictorum: pactiq; fides constantia fertur
Promittens aliquid totum constanter adimple
Depositum quodcumq; tenes: seruetur amice
Turpe magis nihil est homini: qm fallere amicum
Depositum quandoq; fuit non reddere iustum
Depositum nunquam reddendum homini furioso
Promissum seruare decet non semper amico
Si tibi promissum noceat plus qm iuuet illum

Solita
 No vnd dormit nisi in male fu
 et no capit furtis abere nisi
 sanam
 Na quo quisq; magis forte patit
 Peccatorum bonis tato subibit i bon
 adbe alio
 hant se in fatis sit vid q; capite
 mure q; fur q; mra q; ter et ipse m
 quq; pale pte pte pte pte pte pte
 duron: quidam furti subtrahat
 per pte pte
 pte pte pte ad murea furti

Speculum

Promittens aliquid formidine fraudeve captus
Jura quidem leges negant tenearis ad illud
Oblatum superis sine amicta reddito votum
Displicet eterno regi promissio vana

Non nobis solum nati sumus ergo favere
Debemus patri: vel amicis vel cunctisq;

Omnia que terre gignunt: homini generantur
Nisi homines hominum causa: vti foueatur vtrinq;

Dicitur iniustus cupiens offendere quosq;
Dicitur iniustus spernens defendere pressos

Disert consilio: subito ne iniuria fiat
Est lenior subito motu que iniuria fertur

Quod semel extractum est: iterum non erigat vllus
Non decet alterius iactura cogere nummos

Contra iura nihil merceris: nam male parta
Labuntur: facili diuio: et quasi cera liquecunt

Ancille seruisq; tuis da quicquid oportet
Vivito cum seruis clementer: viue benigne

Serui sunt homines: et eodem semine quo tu
Contubernales sunt serui humiles et amici

Plurima des illi: qui te dilexerit ample
Ignosce etiam fauces virtute refero

Infami non decet honor: non vlla potestas
Premia virtuti solum debentur honoris

Precipue debes illi prestare fauorem
Qui magis indigeat: cui desint commoda vite

*Quis vult in
morum velle*

Ex parte

*facilis in parte
clarius hinc
de se facile
et velle
quod est sine labore
in parte
Johannes erat subditus
et lot vnde semel*

Ampli

Handwritten marginal notes in various colors (red, blue, green) and sizes, including phrases like 'moralis sine', 'quid sit', 'et deus', 'quid sit', 'et deus', 'quid sit', 'et deus'.

Mancinelli

C Dilige prae cipue patriam: post deinde parentes

Hinc natos: totamque domum: charosque propinquos

C Dilige quoscunque ut fratres, nullique nocebis

Pacis amans quocunque velis: securus adibit

C Displicet usque deo: quod cuique est pondus iniquum

Omnis iniquitas est in conspectu eius

Omnibus in rebus, domino servare memento

Cum subito valeas aliquo prestare petenti

Nedicas illi vade: atque revertere: cras do

Celanti tunc cum domino maledigitur: illis

At benedicetur: qui vendunt: quique pij sunt

Cum tibi confidat, mala nulla parabis amico

Detrabe nec dictis: nec factis illius unquam

Cordis eget mentisque bonae: qui spernit amicum

Dives erit: multos quicunque est nactus amicos

Prospera dimittat: falsi sectantur amici

Diffugiunt hyemem: tu constas dilige semper

Alter amicus ego est: anima una in corpore bino

No plenum foedit verum qui nactus amicum

Munera delectant homines: et numina diuum

Munere magnanimi sepe acquiruntur amici

Plurima quo teneas: impendere parva memento

Maxima sepe tibi referent munuscula parua

C Dilige vicinos: poterunt hi semper adesse

Congregat una homines alteri causa fauoris

Celicuius melior iuxta te fratre remoto

Omnibus in rebus vicino cuique fauendum

*Genius sum in rustos
quid est aliter ego*

*aliter ego sum
[scribitur]
Quod dicitur aliter
regni durabile non est*

Si hic cupiat vicinij fides
inter haec haec [scribitur]
melior est vicinij regni
qua fides et fides

Speculum

V. l. a. m. fol

Emiuste cupias nullum accusare solebat

Non iure accusans: Peris puniunt ample

Alterius maule reprehendi crimina quisqz

Quam sua: velandum quodcumqz est crimen amici

Alterius cupiens prauos reprehendere mores

Is vitio debet quocumqz carere nefando

Qui cupit alterius vitium reprehendere: tagat

Antesuum pectus: post hęc consideret illud

Gratia: virtutum cunctarum maxima fertur

Inde nihil malis: qz te gratum esse videri

Cum re: tumqz animo debes gratissimus esse

Hic redignus eris prompto cuiusqz fauore

Gratia plus multo reddat: quam sumptis ipsa

Pinguis ager veluti referas tu plura benignus

Assiduo pueros peccantes verberare cede

Corrigenam prauos nimia indulgentia reddie

Patrua bono: iustozqz viro: potuere placere

Nunqz discipulos hac re: natozqz coherces

Dilecti nati tundendum est corpus acerbis

Ad mala nutritur: nimo cui parcis amore

Erudit instanter natum: qui diligit at qui

Illum odit: virge parcit: quecumqz ferendo

Sponte puer nolens studijs impendere curam

Scare minis: ferulaqz pia cogendus acerbis

Sepius indociles: tardosqz monere: memento

Impetus: atqz minę pueris: et verbera prosunt

vanas est gratia et fides
est pueris
indociles pueri h. b. l. p. g. m.

Mancinelli

Si peperit coniunx: tunc illa sit integra mater
Imperfecta quidem mater: nulla habera ^{subto rige} p^ribens

Nutrit illa prius. quod non cernebat in aluo

Famioscens hominem viuentem: pellit ab vlnis

Hubera mammarum tribuit natura puellis

Matorum causa: non forme siue decoris

Seu similem format membris animoq; parentuz

Semen: sic etiam lactis natura figurat

Haud homini tantum: peccidi simul euenit istud

Alterius quoties nutritur lacte abunantis

quidam vrbor

Lacouium potante beator: capre simul agno

Lanitium tenerum venit illi: durius agno

Ingenium altricis qua propter: vis quoq; lactis

Partem etiam magnam retinent in moribus ipsis

Pallida erat nutrix Syluani: pallida nati

Membra sui: credas igitur quecunq; notauit

Fortitudinis magnanimitatisq; officia

Arditudo viri propria est: et matia virtus

Est autem mortis contemptio siue doloris

Cui fortitudo non est: vir foemina habetur

Virtuti nomen vir dat: nam fertur ab ipso

Fortitudo quidem proprie virtus vocitatur

Nam reliquas superat: spernens mortalia cuncta

Inferiora putat se cuncta humana vir ipse

Magnanimus: fortisq; simul: nam despicit illa

Magnanimos: fortisq; viros Plato dixit haberi

Speculum

Veros atq; bonos: et simplicitatis amicos
 Magnanimi non sunt: fallaces siue nocentes
 Sed veri: atq; boni. misero cuiusq; fauentes
 Magnus quippe animus nil optat: preter honestum
 Succumbit nulli fortunę. humanaq; tenet
 Ardua magnanimus: fortisq; et plena laborum
 Aggreditur: studio vite. patrięq; tuendę
 Splendidus nihil est illo: quod fiet ab vlllo
 Magna animo: elatoq; humana ue despicienti
 Ignauis ideo fertur: virgo illa. virilez
 Vos autem iuuenes animum geritis muliebrem
 Opprimit ingenium pudor: ast audacia firmat
 Omnibus in rebus melior quicumq; sit. audens
 Fortiter incipias: audacia minus habetur
 Qui fuerit timidus: faciet laudabile nunq;
 Ignauos fortuna premit: colluntur in altum
 Magnanimi fortesq; viri: subeundo labores
 Fortis: non timidus. non audax esto: sed audens
 Forti est vtendum ratione in rebus agendis
 Trasci noli domino reprehensus: amatur
 Ab domino quicumq; suo: reprehenditur idem
 Qui sapiens fuerit: sese ratione gubernat
 Insipiens nulla poterit ratione teneri
 Noli vindictam: sepe obfuit vltio facta
 Magnanimus parat: vindicta foemina gaudet
 Qui damno alterius letatur: sentiet ipse

Verus est vnus
 qd si non est

Audax
 audax
 audax
 audax
 v. formid
 v. formid
 v. formid
 v. formid

23

Mancinelli

Jactura socij doleas: letere secundis

*fallunt
no. de illorum fortuna*

Qui tuus est: alijs nunquam donabis honorem

Despiciens sese nunquam venerabitur vlli

Coimice nullo didicerunt grana magistro

Ferre domum. piger est quicunq; fame capietur

Vult piger: et non vult: operans pinguescit opine

Qui piger est tristi in acie tenuabitur ille

Qui piger extimuit frigus nec arauit ob illud

D. p. l. i. s. p.

Aestate esuriens frustra rogitabit amicos

Alto sole iacens: vitam consumit inertem

Fiet inops: tu surge prius quam venerit Aethon

de post. p. vult. equum. f. le. y. r. am. p. d. i. s. p. s. o. l. e.

Qui citius surgunt: agiles et dexteriores

Enaduat. laudemq; parant: et commoda vite

Ostia ceu proprio vertuntur cardine: deses

haud aliter molli verti solet ipse grabato

Que facienda tibi: mora leserit) expediantur

Quod coenes: serua: non quod tamen instat agendum

Nec tu fortunę nimium confide secunde

Præteritis meliora malis presentibus istec

Cum tuleris grauiora malis presentibus istec

Fortiter excipias: donabitur his quoq; finis

Est humanarum rerum: qui voluitur vsq;

Circulus. inde diu nemo est miser atq; beatus

Nullaq; fors homini longa est dolor atq; voluptas

*propata inuol. sed voluitas
hæsi*

Alterius cedunt: breuior tamen ipsa voluptas

Altius enex it quo te fortuna ruina

B *in d. d. o. p. s. e. r. e. d. i. c. t. i. o. n. e. i. l. l. i. p. s. i.*

volubi. le. atq; v. s. f. a. l. t. i. c. a. t. a. a. p. p. i. e. r. e. c. o. n. t. r. a. q. u. i. b. u. s. h. u. m. a. n. i. t. u. s. p. a. r. t. i. c. i. p. i. a. t. u. s. p. r. i. m. o. s. i. f. i. n. i. s. t. a. a. s. s. i. d. e. r. i. t. e. s. u. m. m. t. e. r. m. i. n. i. s. z. i. e. u. s. t. e. d. i. s. s. i. d. e. r. i. s. q. u. a. r. t. i. v. e. r. g. o. r. a. t. o. h. u. m. a. n. i. t. u. s. d. e. p. r. e. s. s. i. t. s. u. p. e. r. q. u. o. b. i. s. h. i. s. p. u. n. c. t. u. s. e. n. e. g. o. f. o. r. t. u. n. a. s. i. p. a. r. t. i. c. i. p. i. a. t. u. s. s. u. b. v. n. a. e. t. n. o. n. u. m. b. a. t. u. r. p. e. r. n. o. f. o. r. t. u. n. a. e. n. e. m. a. z. z. o. n. i. s. e. y. g. n. a. b. o. r. e. q. u. i. p. a. r. t. i. c. i. p. i. a. t. u. s.

Dancinelli *Spinalibus*

Esto bonus semper semper reputaberis idem

In coelo bona sunt: quecumq; mala hic reputantur

Scribitur Euripiditalis sententia greco

Et uncta quidem toleranda tibi patienter amara

Constituit dominus patienti premia coeli

Qui mala presenti tolerant, aduersaq; seculo

Mercedem capient coelestia regna laborum

Viginti puer ipse annos: totidemq; adolescens

Tot iuuenis: totidemq; senex (*Sanius dat*) habebit

Est similis veri puer: et staticq; adolescens

Autumno atq; hyemi similes: iuuenisq; senexq;

Qualibet officij serues etate decorum

Actio virtutis nullo tibi tempore desit

Semper agas aliquid: sudore, laboreq; multo

Acquiruntur opes: studio doctrina decusq;

Nulla dies tibi segnis eat: longeq; pigebit

Dore Catonis: ubi lux pigro fultit inanis

Poenituit navi: pedibus quo pergeret; ille

Amisisse diem: mulieri absconsa tulisse

Est cum diuitijs longe sapientia queq;

Elalion: *Perlander inops* spernetur ubiq;

Diuitijs obsequio vel munere non mouearis

Judicis occęcant oculos munuscula sepe

Ut ilenon dicas: quod turpe est siue inhonestum

Ditari spolijs alienis vtile non est

Gloria dat vires: poteris hec alta teneri

Mancinelli

Quam pro diuitijs quærendis: siue tuendis

Es pro patria vitam: non solum funde reposita

Commoda: nec patriæ taceas formidine pressus

Si patriæ rector fueris defendito ciues

Jure omnis equo tollentur seditiones

Par erit in populo: quoties est omnibus equa

Justicia ergo lucrum fugies: dum iura ministras

In patriæ cura demens sis: atq; seuerus

Dansuetus demens: verum grauis esto nefandis

Decet ira: furoz populi qui iura gubernat

Præclaroq; viro demencia cedit honori

Qui pariter peccant: pariter punire memento

Nec status vlli maiorem crimine poenam

Fra procul cedat: si quem punere parabis

Justiciam nequit iratus seruare modumq;

Sunt legum similes: qui publica munera curant

Lex venit ad poenam clementer non furiose

Non te præcipitet furor vllus: mente quieta

Cuncta geras: placido vita foelicior omni

Principe constanti vulgus lætabitur omne

In iusto rectore viri: matresq; dolebunt

Inuisum imperium longo non tempore durat

Non aurum: sed amicus erit custodia regni

Temperatiq; Modestiq; officia

O Rdo modusq; simul rerum: pudor ipse decorus

Turbatatiq; animi sedatio te comitentur

Ci

inuenit a quali sequitur

modus vniuersal

Est modus in rebus simul

facto demum finis

Quos vltia frangi inquit

possunt vltia

Jan van
Gouy ons
daer nae
heft in v
hoit ons
in ch 1890

Indictis facilis tuis seruabitur ordo
Divine peruerso nulla actio rite paratur
Incipiens aliquo finem consideret ante
Decidit in laqueos: qui seco pectore fertur
Mens hominis discendo alicur: meditantq; requirit
Quod decet in vita tecum mediteris agenda
Mens animusq; tuus nil quicq; preter honestum
Cogitet: effugies hoc pacto dedecus omne
Et solum petito: quod nulli iure negares
Quod tibi concedi mallet: concede roganti
Nil facies vnq; dicesue obstante minerva
Hoc est nil facito: quoties natura repugnat
Quisq; suum ingenium noscat: sua robora quisq;
Sic modus in rebus seruabitur ille decorus
Sermo tuus lepidus comis iucundus: honestus
Non asper non durus erit: non turpia narret
Mouebus ille tuis plus q; sermone iuuetur
Qui tecum veniet quocunq; siue moratur
In multiloquio peccatur sepius: inde
Pauca loqui debes: potiusq; audire loquentem
Quisq; tacere nequit stultus: sapiensq; putatur
Quam tacet ergo velis sapiens non stultus haberi
Pauca loqui prudens: audireq; plurima debes
Ds vnum: binaq; aureis iccirco tenemus
Suscitat ingentem pcedurus sermo furorem
Terribilanq; iram frangit responsio mollis

- L**audibus extollant alij tua gesta: tacendum
Est tibi sordescit proprio laus ore relata
Gratia mansuetis domino tribuetur olympi
Quisq; superbus erit: coelesti fauore carebit
Est humilis sapiens: insanus quisq; superbus
Clementis vita est iucundior: atq; superbi
Fert odium rixas: fert cedes: dilige quenos
Pax amor in cunctos vitam tribuere secundam
Perpetuo cupiens tranquillam degere vitam
Abstineat vetitis: patiatur queq; ferenda
Et mendax litensq; serens crudelis auarus
Est odio regi coclorum: tu bonus esto
Uxorem quicumq; suam vult esse pudicam
Improbus est: nisi seruat idem: quod poscit ab illa
Uxorem alterius tangens immundus habetur
Qui cupit ergo sibi laudem decusq; caueto
Nec solum dominus precepit crimen haberi
Uxorem alterius contingere: seu meretricem
Diligit alterius miser est quicumq; figuram
Foelix: qui subito flammam extinguit amorum
Etonualet egrotus veteri statione recedens
Captus amore procul fugiens: sanus remeabit
Abstineas oculis Darij cernere pulchram
Noluit uxorem Dacodo, quo castior esset
Uritur in subito Vulcani lumina tangens
Non secus a tactu muliebris corda virorum

Mancinelli

Construm plus alijs placeat nobis alienum
 Sorte tua contentus eris: quicunq; sit illa
Caudia nulla homini tam prospera dantur: ut illic
 Mel sine felle insit: sine luctu plena voluptas.
CAlterius peccata velis cognoscere nunq;
 Nam tua celare est potius: q; scire aliena
CTu domui non illa tibi: sis nate decori
 Ne tibi Aristippus faciem deturpet inerti
CDiuitias vitę causa molire tuende
 Quod satis est cupias: insit tibi nulla libido
CNon adeo cura est vitę presentis habenda
 Ut capiat mentem venturę obliuio vitę
CSi diues fueris: delicti non eris expers
 Mi cupis et miseris et egenis esse benignus
CPosse bonis vti presentibus atq; futuris
 Difficile est: petitur coelum virtute labore
CDiuitijs multi perierunt: robore quidam
 Sepe solent igitur: nobis bona nostra nocere
CParua magis iucunda venit: q; multa supellex
 Anxius est diues super armentis gregibusq;
CMulti in diuitijs inopes occurrere possunt
 Parcat enim gazę: ut diues moriatur auarus
CDiuitijs sapiens dominatur: seruit ineptus
 Diuitijs noli cor ponere: si quis abundas
CNon ego foelices reputo: quibus affluit aurum
 Mi scierint vti: fueritq; id iure paratum

C iij

Speculum

- N**ullo animus lucro pingui faciat anarus
Ipsa Crates aurum iecit virtutis amore
Pauper eris nunq̄ naturam rite sequeudo
Exiguum natura cupit: multumq̄ libido
Maturę satis est fluius: sat poma: vel herbe
Utere natura poteris sic esse beatus
Exultet pauper: grates agat omnipotenti
Liber enim multis patrimoni nexibus ille
Paupertas vrbis muniuit: reperit artes
Pauprate sapit Socrates: Plato: cęcus Homerus
Est odio pauper cunctis: affibus atq̄
Diligitur diues: tu quęq̄ bonum tuaris
Nemo cum proprijs curare aliena valebit
Rerum alienarum cura est gravis: atq̄ molesta
Seu pila delectat: siue alea: lude parumper
Ludere non turpe est: parco si tempore fiat
Nil impudenter faciendum: fortuitu: ue
Non ludo atq̄ ioco: sumus ad grauiora creati
Quisq̄ deum metuens: recto qui tramite pergit
Spernitur a prauis: tu dilige semper honesta
Est adolescentis maiores se reuereri
Consilioq̄ frui sapientem quolibet actu
Corporis labor est seniori diminuendus
Exercet animum senior: non corpora debet
Consilio senior iuuenes: patriamq̄ iuuabit
Effugiat senior languorem: desidiamq̄

Concedet ipsa Venus quemcumq; magis seniores

Zururiant iuvenes longeni exempla sequendo

Parturiens hominum conspectum vitat a sella

Committunt homines vulgo turpissima quæq;

Pergit apes longe: quoties emittit oletum

Egeit inq; thorum: vel mensam: vir mulierq;

Mundicitie tibi sint vestitus: aut faciei

Quas laudat sapiens: non quas reprehendere possit

Incedit sapiens: non ambulat: ergo caucibus

Ingressum celerem. vel tardum sume decentem

Esto pudicitie: vitæq; exemplar honeste

Sermone: ingressu: visu: gestuq; decenti

Ubi tecum maneant: quorum sit vita pudica

Infames procul esse velis: procul ire iubeto

Tullius instituit præceptis officiorum

Quam genuit: profamq; illi: non carmina misit

Carmine sit longe brevior: sententia menti

Longius hinc hærent: quæ carmine rite notantur

Iccirco fili de moribus officijsq;

Carmen habes: tu disces simul cum fratribus illud

Hec intra lucas viginti lusimus actu

Intra annum discens: prudens eris: atq; modestus,

Speculi Mancinelli finis

Cauætriæ: in quibus Alberti Paefræd typographi

diligentissimi: et bonos libros Joânis Medicollij

viriliteratissimi opa bñ reuisos emēda

tosq; in lucez foeliciter emittet

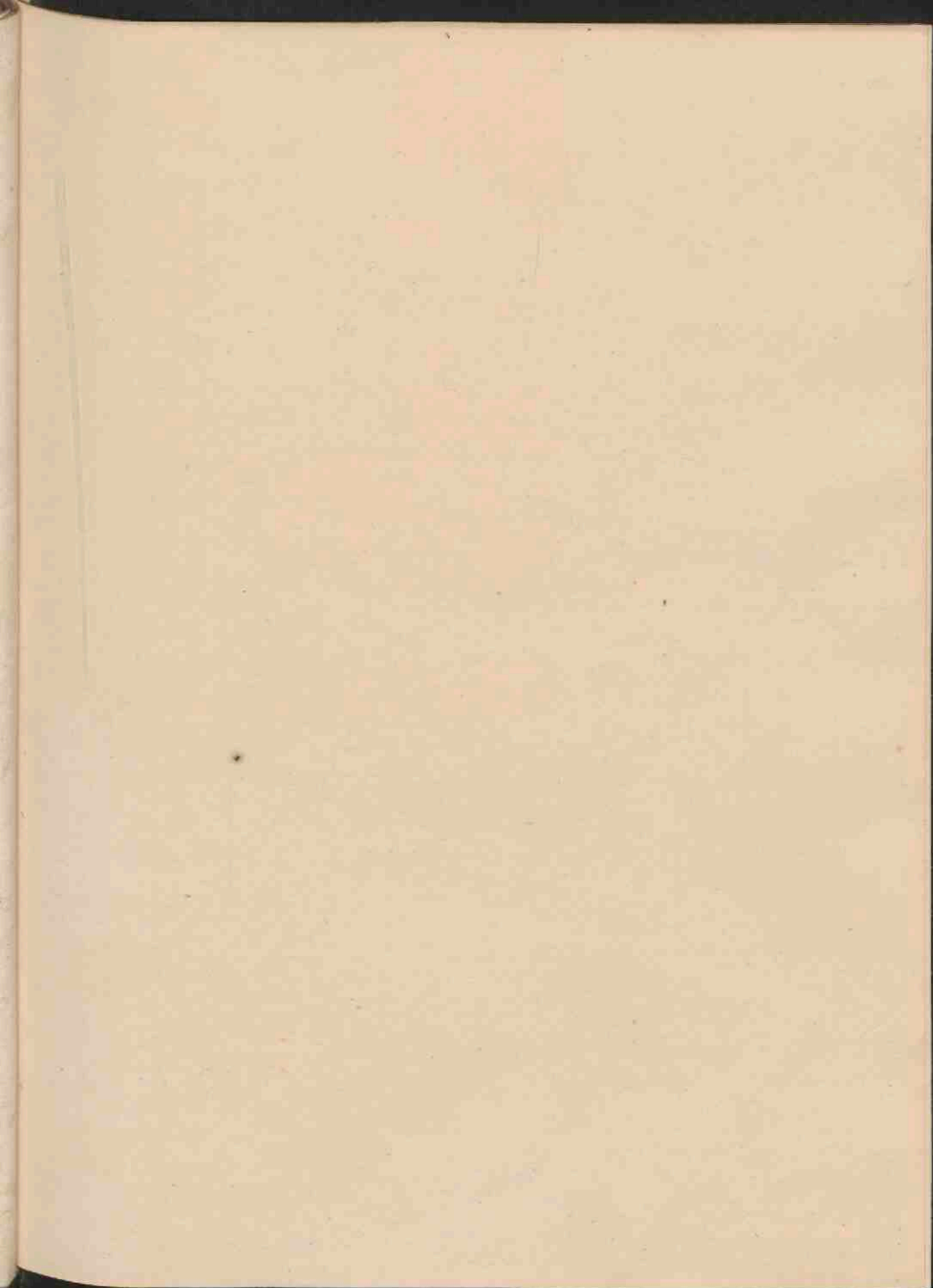
M. D. Xvi. Mēse Aprili

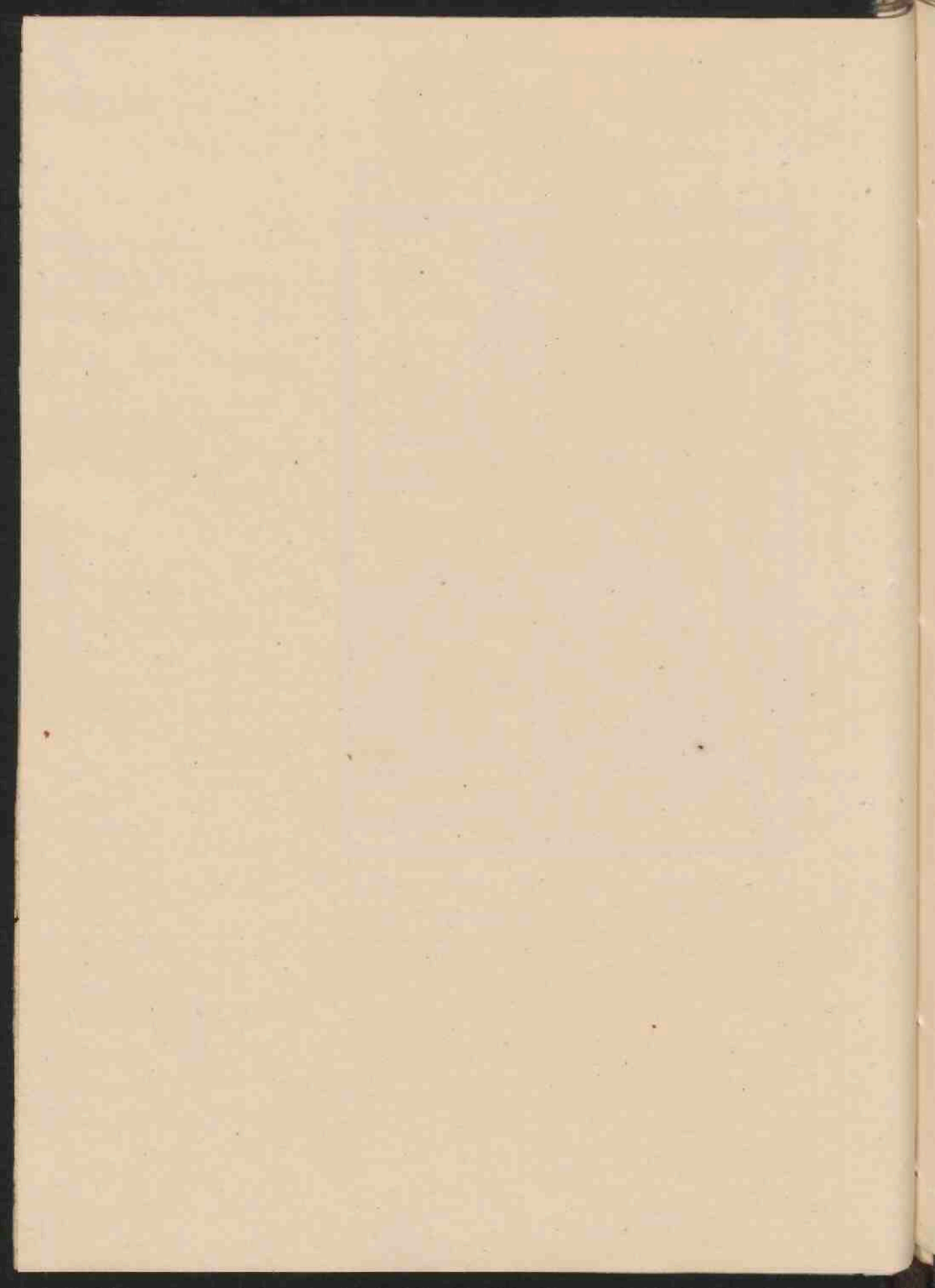
Paraphrasis super psalmum 138
Deus meus super altum
et inexcelsum habitans
et inexcelsum habitans
et inexcelsum habitans

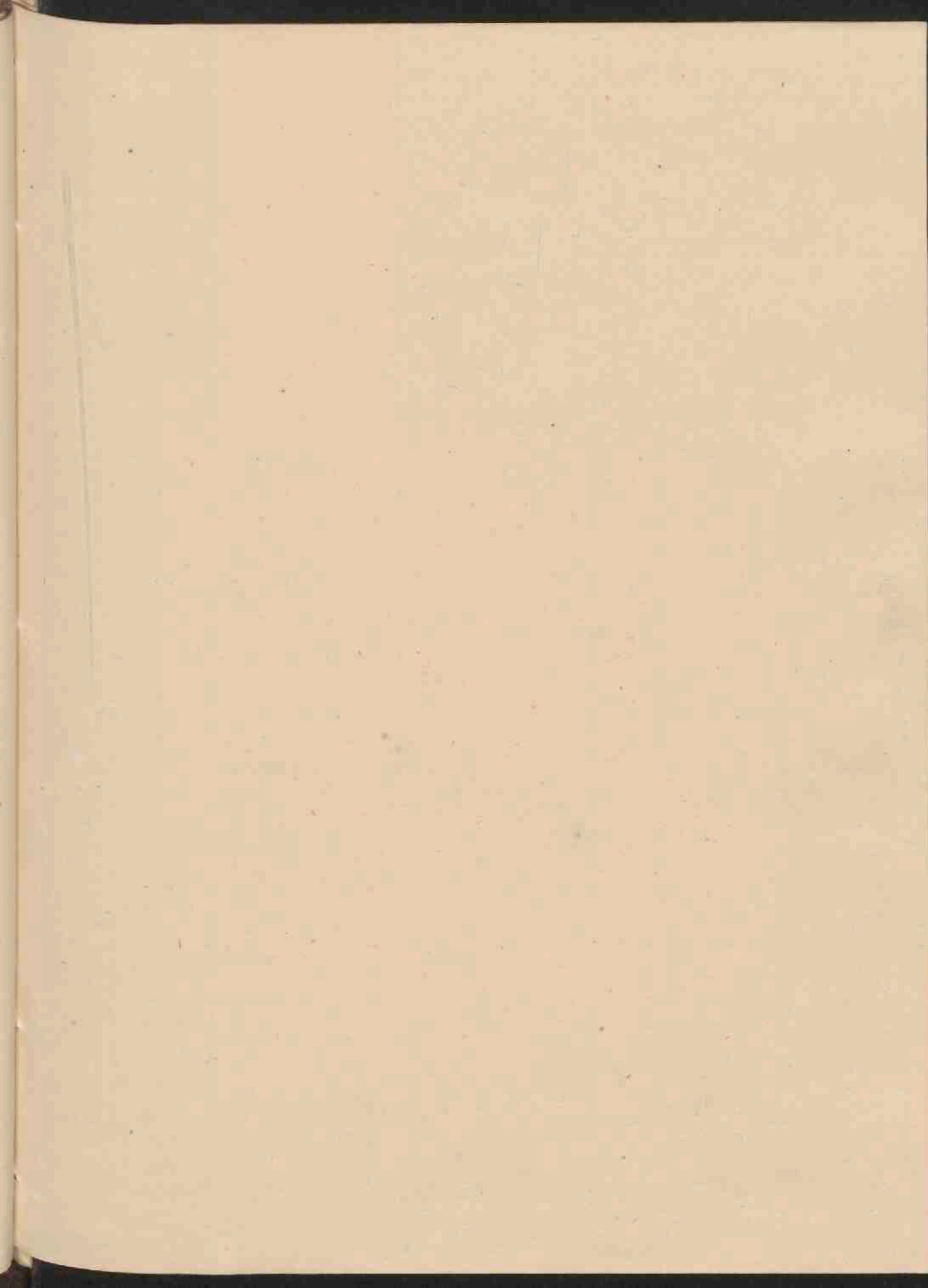
Deus meus super altum
et inexcelsum habitans
et inexcelsum habitans
et inexcelsum habitans

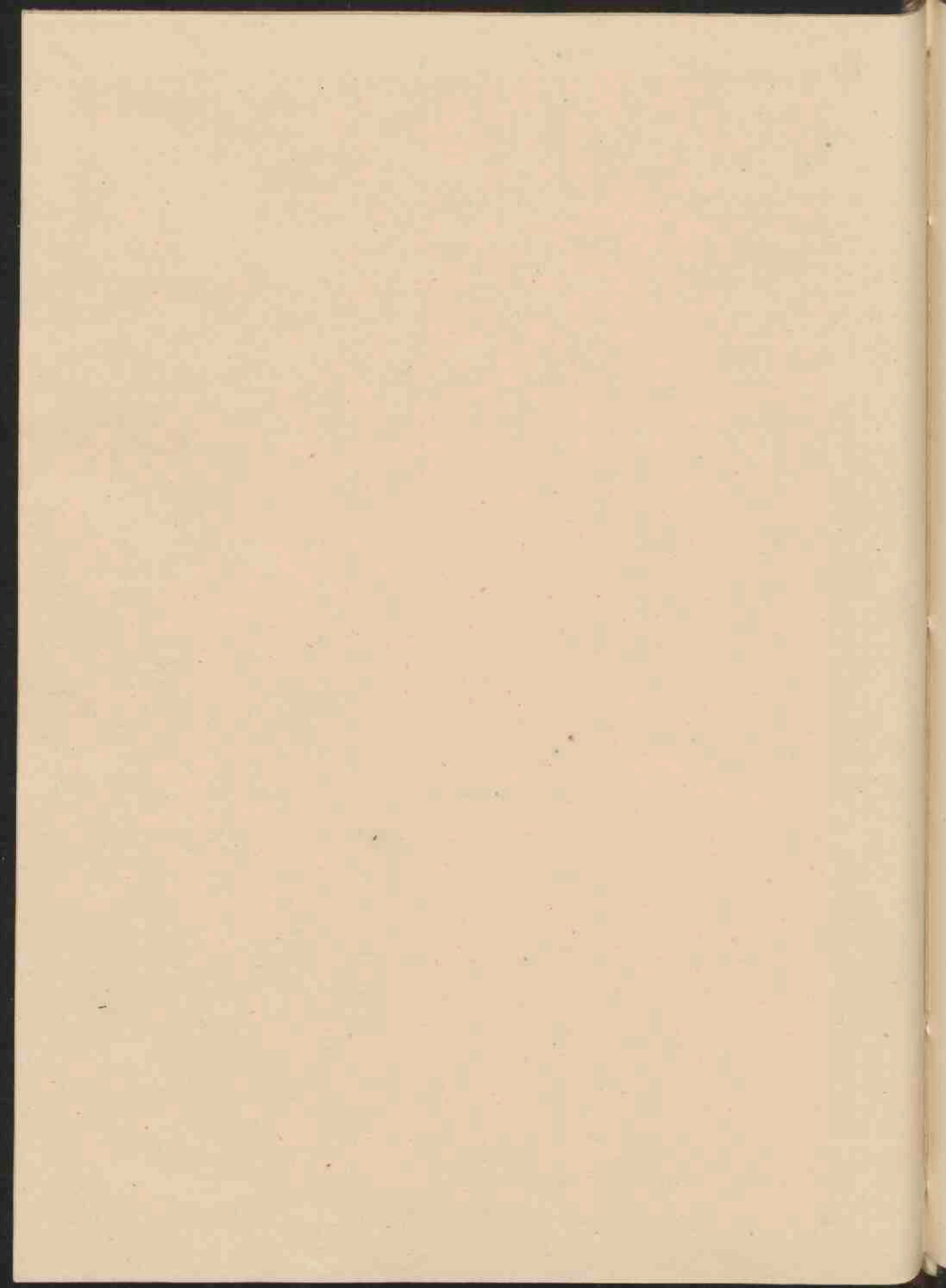

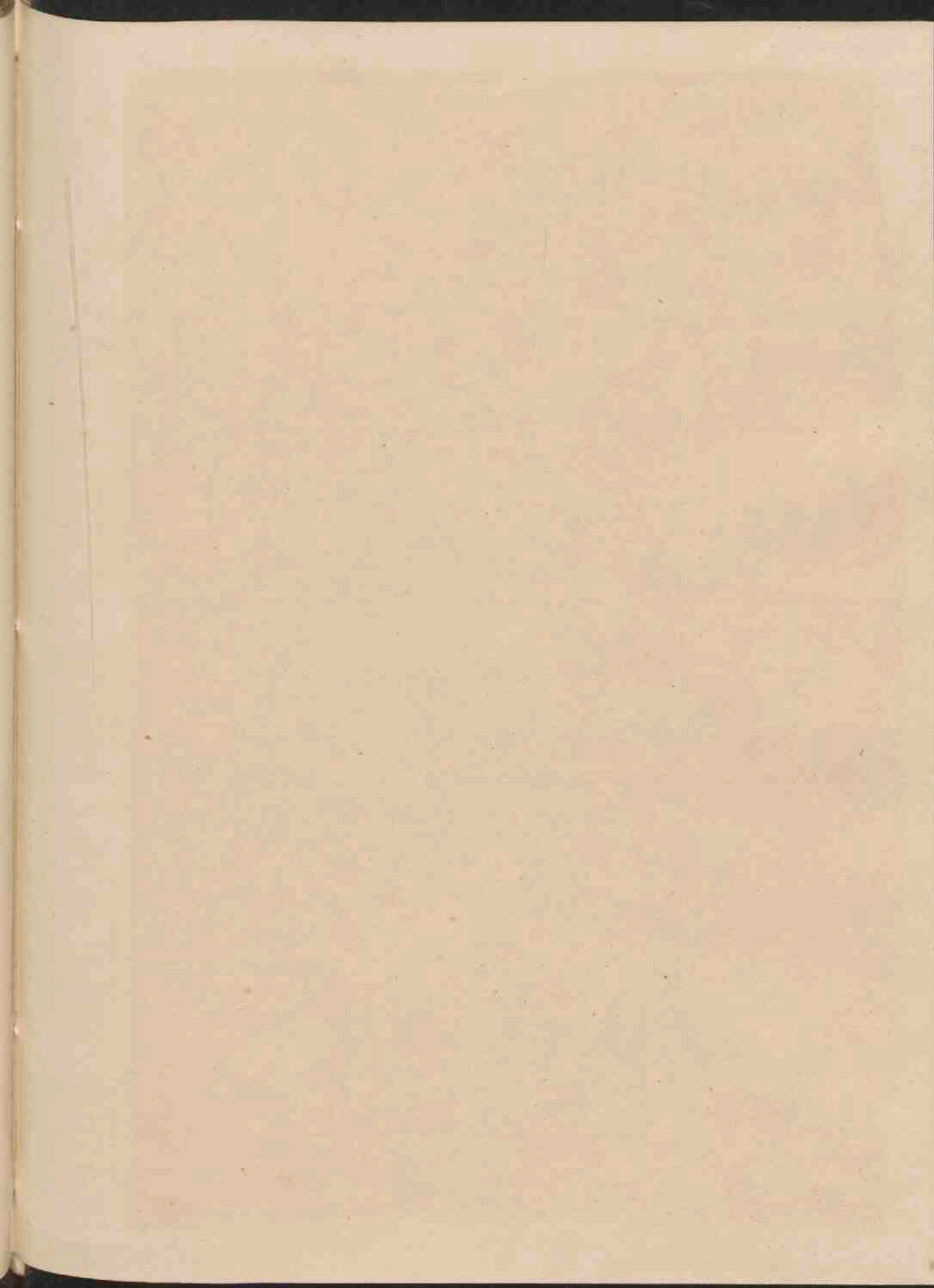
Deus meus super altum
et inexcelsum habitans
et inexcelsum habitans
et inexcelsum habitans

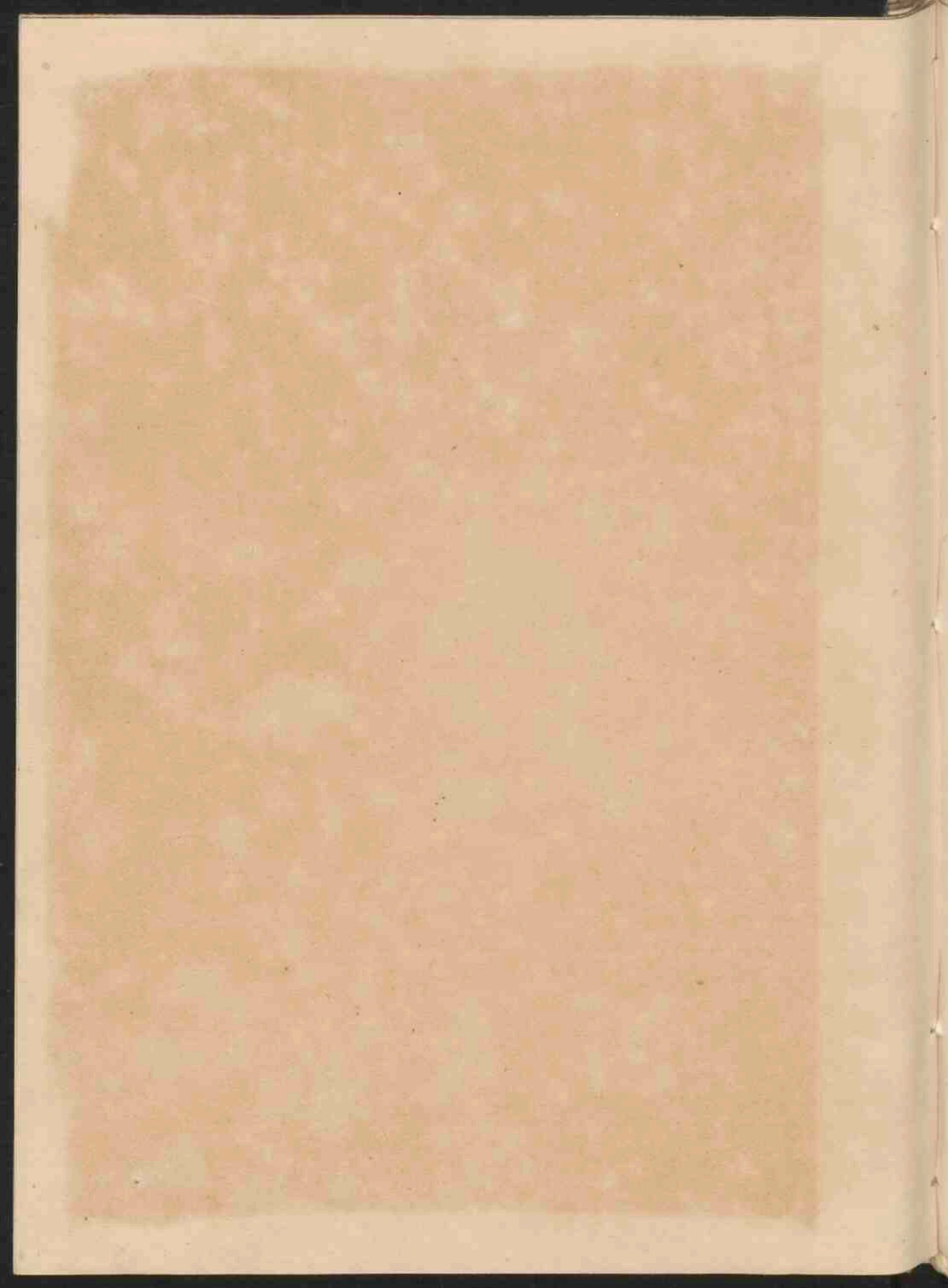

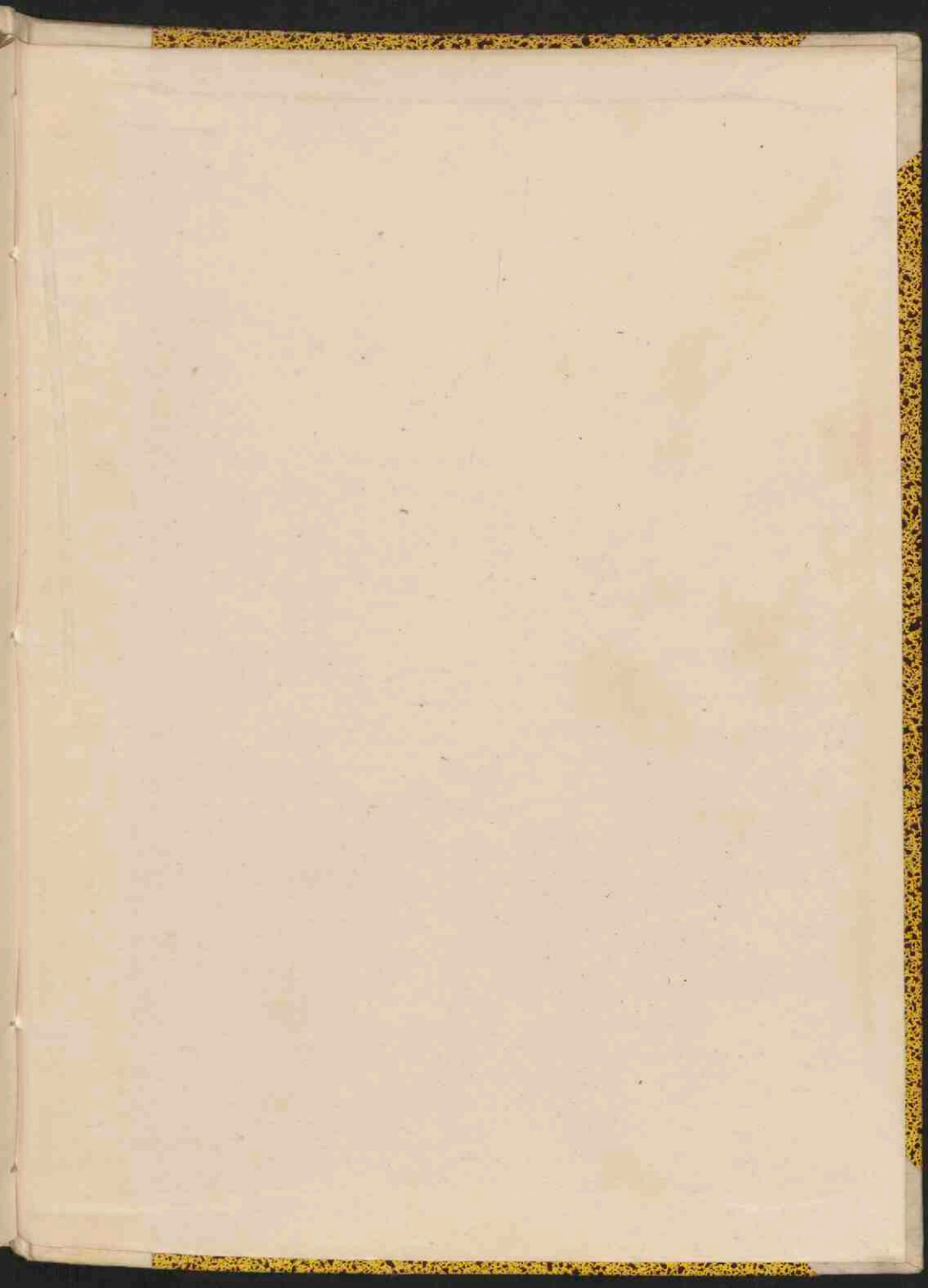

Ra

X.